

Tisdagen den 21 maj 2013

P7_TA(2013)0202

Kvinnors rättigheter i anslutningsländerna på Balkan**Europaparlamentets resolution av den 21 maj 2013 om kvinnors rättigheter i anslutningsländerna på Balkan (2012/2255(INI))**

(2016/C 055/04)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 3 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 8 och 19 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, som antogs av FN:s generalförsamling den 18 december 1979,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (UNSCR 1325),
- med beaktande av den europeiska jämställdhetspakten (2011–2020), som antogs av rådet i mars 2011 ⁽¹⁾,
- med beaktande av den förklaring och den handlingsplan som antogs av den fjärde kvinnokonferensen i Peking den 15 september 1995 samt av sina resolutioner av den 18 maj 2000 om uppföljningen av handlingsplanen från Peking ⁽²⁾, den 10 mars 2005 om uppföljningen av handlingsprogrammet från FN:s fjärde kvinnokonferens (Beijing + 10) ⁽³⁾ och den 25 februari 2010 om Peking + 15 – FN:s handlingsplan för jämställdhet ⁽⁴⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 21 september 2010 om en strategi för jämställdhet 2010–2015 (COM(2010)0491),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 9 november 2010 om kommissionens yttrande om Albanians ansökan om medlemskap i Europeiska unionen (COM(2010)0680), där det anges att jämställdhet inte garanteras fullt ut i praktiken, särskilt inte i fråga om sysselsättning och tillgång till ekonomiskt stöd,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 9 november 2010 om kommissionens yttrande om Montenegros ansökan om medlemskap i Europeiska unionen (COM(2010)0670), där det anges att jämställdhet inte garanteras fullt ut i praktiken,
- med beaktande av kommissionens lägesrapport från 2012 om kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna, som åtföljde kommissionens meddelande av den 10 oktober 2012 om en strategi för utvidgningen och huvudfrågor 2012–2013 (COM(2012)0600),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 oktober 2012 om en genomförbarhetsstudie inför ett stabiliserings- och associeringsavtal mellan Europeiska unionen och Kosovo (COM(2012)0602),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 oktober 2012 om de viktigaste slutsatserna från den övergripande övervakningsrapporten om Kroatiens beredskap för medlemskap i EU (COM(2012)0601),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 mars 2008 om västra Balkan: ökade utsikter till EU-medlemskap (COM(2008)0127),

⁽¹⁾ Bilaga till rådets slutsatser av den 7 mars 2011.

⁽²⁾ EGT C 59, 23.2.2001, s. 258.

⁽³⁾ EUT C 320 E, 15.12.2005, s. 247.

⁽⁴⁾ EUT C 348 E, 21.12.2010, s. 11.

Tisdagen den 21 maj 2013

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 januari 2006 om västra Balkans väg mot EU: stärkt stabilitet och välstånd (COM(2006)0027),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 2 och 3 juni 2005, där medlemsstaterna och kommissionen uppmanas att stärka de institutionella mekanismerna för främjande av jämställdhet och skapa en ram för utvärdering av genomförandet av handlingsplanen från Peking i syfte att utveckla en mer konsekvent och systematisk övervakning av framstegen,
- med beaktande av utkastet till rådets slutsatser av den 30 november och den 1 december 2006 om översynen av medlemsstaternas och EU-institutionernas genomförande av handlingsplanen från Peking – indikatorer för institutionella mekanismer,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 30 september 2009 om granskningen av medlemsstaternas och EU:s genomförande av handlingsplanen från Peking,
- med beaktande av sin resolution av den 4 december 2008 om kvinnornas situation på Balkan ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 9 mars 2011 om EU-strategin för integrering av romer ⁽²⁾,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män och yttrandet från utskottet för utrikesfrågor (A7-0136/2013), och av följande skäl:
 - A. Sju länder på västra Balkan – Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kroatien, Kosovo, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Montenegro och Serbien – befinner sig i olika skeden av processen för att bli EU-medlemsstater. Dessa länder måste under denna process anta och genomföra EU:s regelverk och andra EU-skyldigheter på jämställdhetsområdet.
 - B. Genomförandet av kvinnors rättigheter och jämställdhetsåtgärder kräver att allmänheten blir mer medveten om dessa rättigheter och rättsliga och icke-rättsliga sätt att åberopa dem samt att statliga institutioner och oberoende organ inleder, utför och övervakar genomförandeprocessen.
 - C. Kvinnor spelar en viktig roll i freds-, stabiliserings- och försoningsinsatserna, och deras bidrag bör erkännas och uppmuntras, i linje med UNSCR 1325 och efterföljande resolutioner.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet konstaterar att anslutningsländerna på västra Balkan har antagit en stor del av den lagstiftning som krävs i samband med en anslutning till EU men att lagstiftningen i många fall inte genomförs i praktiken.
2. Europaparlamentet betonar att kvinnorna på västra Balkan måste få en framträdande roll i samhället genom att delta aktivt och vara representerade på alla nivåer i det politiska, ekonomiska och sociala livet. Parlamentet påpekar att det är mycket viktigt att det görs framsteg i fråga om kvinnors lika möjligheter att delta i beslutsfattandet på samtliga förvaltningsnivåer (från lokal nivå till nationell nivå, från verkställande till lagstiftande befogenheter).
3. Europaparlamentet ser med oro på att befolkningen i de flesta länderna inte är fullt medveten om den befintliga lagstiftningen och politiken för att främja jämställdhet och kvinnors rättigheter och att denna medvetenhet sällan når de utsatta eller marginaliserade i samhället, särskilt romska kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen och anslutningsländernas regeringar att öka medvetenheten bland allmänheten genom medierna, offentliga informationskampanjer och utbildningsprogram för att utrota könsstereotyper och främja kvinnliga förebilder och kvinnors aktiva deltagande i alla delar av livet, inklusive beslutsfattandet. Parlamentet efterlyser framför allt ett personligt engagemang från regeringsmedlemmar och offentliga tjänstemän.

⁽¹⁾ EUT C 21 E, 28.1.2010, s. 8.

⁽²⁾ EUT C 199 E, 7.7.2012, s. 112.

Tisdagen den 21 maj 2013

4. Europaparlamentet understryker vikten av kampanjer för att dels öka medvetenheten i kampen mot stereotyper, diskriminering (på grund av kön, kultur eller religion) och våld i hemmet, dels främja jämställdhet i stort. Dessa kampanjer bör kompletteras med insatser för att främja en positiv kvinnosyn genom kvinnliga förebilder i medier, reklam, läromedel och på internet. Parlamentet framhåller vikten av att förbättra situationen för kvinnor i landsbygdsområdena, särskilt när det gäller diskriminerande sedvänjor och stereotyper.

5. Europaparlamentet ser med oro på att kvinnor är underrepresenterade såväl på arbetsmarknaden som i det ekonomiska och politiska beslutsfattandet. Parlamentet välkomnar kvotering och uppmanar de länder som hittills inte har gjort det att främja kvinnlig representation och vid behov införa kvoter i praktiken i politiska partier och nationalförsamlingar. Parlamentet uppmanar de länder som redan har gjort det att fortsätta med denna process för att göra det möjligt för kvinnor att delta i det politiska livet och komma till rätta med deras underrepresentation. I de fall som könskvotering har införts i det politiska beslutsfattandet bör den genomföras fullt ut och kompletteras med effektiva rättsliga påföljder. I detta hänseende välkomnar parlamentet det internationella toppmötet om partnerskap för förändring, som hölls i Pristina i oktober 2012 under beskydd av Atifete Jahjaga, som är den enda kvinnliga statschefen i regionen.

6. Europaparlamentet konstaterar med oro att sysselsättningsgraden bland kvinnor fortfarande är mycket låg i länderna på västra Balkan. Parlamentet påpekar att det för den ekonomiska och sociala utvecklingen i anslutningsländerna på Balkan är viktigt att stödja strategier för lika möjligheter. Parlamentet uppmanar regeringarna att ta fram åtgärder för att minska löneklyftan och följaktligen pensionsklyftan mellan kvinnor och män samt att bekämpa den höga arbetslösheten och därvid särskilt beakta kvinnor, framför allt kvinnor på landsbygden. Parlamentet uppmanar Balkanländernas regeringar att upprätta en rättslig ram för lika lön för lika arbete för kvinnor och män, hjälpa kvinnor att förena privat- och yrkesliv, garantera bättre arbetsvillkor, livslångt lärande och flexibla arbetsscheman samt skapa en miljö som stimulerar kvinnligt företagande.

7. Europaparlamentet är oroat över att kvinnliga företagare i vissa stater i denna region ofta utsätts för diskriminering när de försöker få lån eller kredit till sina företag och fortfarande ofta stöter på hinder på grund av könsstereotyper. Parlamentet uppmanar staterna i regionen att överväga mentorssystem och stödprogram där företagare kan ge råd och dela med sig av sina erfarenheter. Parlamentet uppmanar länderna på västra Balkan att utveckla projekt för aktiva arbetsmarknadsåtgärder som syftar till att minska arbetslösheten bland kvinnor. Länderna uppmanas eftertryckligen att utveckla lånesystem och att tillhandahålla finansiering för nystartade företag.

8. Europaparlamentet betonar hur viktigt det är att bekämpa alla former av diskriminering på arbetsplatsen, bland annat könsdiskriminering i samband med rekrytering, befordran och förmåner.

9. Europaparlamentet understryker att det vid uppbyggnaden av välfungerande demokratiska institutioner är av avgörande betydelse för den demokratiska samhällsstyrningen att man säkrar ett aktivt deltagande av kvinnor, vilka utgör mer än hälften av befolkningen i Balkanländerna. Parlamentet ser med oro på att det i de flesta länder anslagits alltför få ekonomiska och mänskliga resurser för driften av statliga institutioner och oberoende organ som har till uppgift att inleda och genomföra jämställdhetsåtgärder, särskilt åtgärder för jämställdhetsintegrering. Parlamentet uppmanar myndigheterna att se till att åtgärder och handlingsplaner åtföljs av tillräckliga resurser för att de ska kunna genomföras, bland annat i form av lämplig kvinnlig personal. Parlamentet betonar att föranslutningsinstrumentet får och bör användas till projekt med anknytning till främjandet av kvinnors rättigheter och jämställdhet och att myndigheterna i länderna har fullt ansvar för att genomförandemekanismerna för kvinnors rättigheter och jämställdhet fungerar som de ska. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att dessa medel används ändamålsenligt.

10. Europaparlamentet ser med oro på bristen på statistiska uppgifter om jämställdhet, våld mot kvinnor, tillgång till och användning av preventivmedel, bristen på preventivmedel, som är nödvändiga för att övervaka genomförandet och som är standardiserade och kan jämföras över tiden mellan anslutningsländerna och mellan EU-medlemsstaterna och anslutningsländerna. Parlamentet uppmanar regeringarna i anslutningsländerna på Balkan att upprätta en gemensam metod för insamling av statistiska uppgifter tillsammans med Eurostat, Europeiska jämställdhetsinstitutet och andra relevanta institutioner. Parlamentet betonar att särskilda strategier måste utarbetas och befintliga strategier genomföras för att förbättra ställningen för kvinnor som utsätts för diskriminering på flera grunder, till exempel romska kvinnor, lesbiska, bisexuella eller transsexuella kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor från etniska minoriteter och äldre kvinnor.

Tisdagen den 21 maj 2013

11. Europaparlamentet anser att kvinnor spelar en central roll för stabilisering och konfliktlösning, vilket är avgörande för försoning i hela regionen. Parlamentet betonar vikten av tillgång till rättslig prövning för kvinnor som är offer för krigsförbrytelser, i synnerhet våldtäkt. Parlamentet uppmanar alla stater att sätta stopp för straffriheten och lagföra dem som begått folkmord, brott mot mänskligheten samt krigsförbrytelser, däribland brott innefattande sexuellt våld och annat våld mot kvinnor och flickor, och att erkänna och fördöma dessa brott som brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Parlamentet betonar att dessa brott inte får omfattas av amnestibestämmelser. Parlamentet välkomnar de insatser som gjorts av nätverk såsom den regionala lobbyorganisationen för kvinnor (Regional Women's Lobby) för att stödja kvinnor som arbetar för fred samt främja tillgången till rättslig prövning för kvinnor i länder som nyss varit indragna i en konflikt. Parlamentet betonar att man fortfarande måste ta itu med det förflutna och systematiskt garantera rättvisa och rehabilitering för dem som drabbats av konfliktrelaterat sexuellt våld. Parlamentet kräver att man antar och genomför lämpliga statliga program för vittnesskydd och lagför dessa brott.

12. Europaparlamentet fördömer alla former av våld mot kvinnor och ser med oro på förekomsten av könsrelaterat våld och verbala övergrepp i Balkanländerna. Parlamentet uppmanar regeringarna i Balkanländerna att stärka de brottsbekämpande organen för att komma till rätta med problem såsom könsrelaterat våld, våld i hemmet, tvångsprostitution och handel med kvinnor, att inrätta skyddade boenden för personer som varit eller är offer för våld i hemmet samt se till att de brottsbekämpande myndigheterna, de rättsliga myndigheterna och de offentliga tjänstemännen får upp ögonen för denna företeelse. De nationella myndigheterna i regionen uppmanas att ta fram program för att öka medvetenheten om våld i hemmet.

13. Europaparlamentet ser med djup oro på att 30 procent av offren för den gränsöverskridande människohandeln i EU kommer från Balkanländerna och konstaterar att majoriteten av de upptäckta offren är kvinnor och flickor. Parlamentet betonar att jämställdhet, kampanjer för att öka medvetenheten och åtgärder mot korruption och organiserad brottslighet är grundförutsättningar för att förebygga människohandel och skydda potentiella offer. Parlamentet uppmanar de nationella myndigheterna i regionen att samarbeta för att bilda en enad front.

14. Parlamentet uppmanar regeringarna i anslutningsländerna på Balkan att tillhandahålla varaktig finansiering för att bekämpa människohandeln, att ytterligare stärka sin kapacitet att proaktivt identifiera och skydda offer bland den utsatta befolkningen, att genom lagstiftning se till att identifierade offer för människohandel inte straffas för brott som är ett direkt resultat av människohandeln, att upprätthålla insatser för brottsofferskydd, utbilda tjänstemän inom de brottsbekämpande myndigheterna samt vidareutveckla mottagningscentrum och antalet skyddade boenden. De respektive regeringarna uppmanas dessutom att bli bättre på att genomföra den befintliga lagstiftningen, för att skapa en avskräckande miljö för människohandlarna, där fall av människohandel utreds ordentligt och förövarna åtalas och döms. Parlamentet uppmanar kommissionen att kräva av anslutningsländerna på Balkan att de förbättrar sina resultat när det gäller åtal och bestraffning och stöder lokala initiativ för att ta itu med grundorsakerna till människohandeln, såsom våld i hemmet och begränsade ekonomiska möjligheter för kvinnor.

15. Europaparlamentet anser att äkta jämställdhet också bygger på jämlikhet och icke-diskriminering i fråga om sexuell läggning och könsidentitet. Parlamentet uppmanar regeringarna i anslutningsländerna att ta itu med kvardröjande homofobi och transfobi i lagstiftningen, politiken och praktiken, bland annat genom att lagstifta om hatbrott, polisutbildning och antidiskrimineringslagstiftning, och uppmanar de nationella myndigheterna i regionen att fördöma hat och våld på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

16. Europaparlamentet ser positivt på att antalet gränsöverskridande regionala initiativ på kvinnorrätts- och jämställdhetsområdet ökat. Parlamentet uppmanar regeringarna och kommissionen att stödja dessa initiativ och att uppmanra utbyte och främjande av god praxis som uppkommit genom dem, bland annat genom att utnyttja föranslutningsstöd och göra tillräckliga bidrag tillgängliga för dessa initiativ, även med hänsyn till jämställdhetsintegreringen i budgetarbetet.

17. Europaparlamentet uppmanar regeringarna i Montenegro, Serbien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och Albanien att efter att ha inlett anslutningsförhandlingarna enas om ett ramavtal med sina parlament, politiska partier och det civila samhället om deltagandet av det civila samhällets organisationer, bland annat på kvinnorrätts- och jämställdhetsområdet, i anslutningsförhandlingarna och i utarbetandet av reformhandlingsplaner som uppkommer till följd av dessa förhandlingar, och se till att de har tillgång till relevanta handlingar om anslutningsprocessen.

Tisdagen den 21 maj 2013

18. Europaparlamentet uppmanar regeringarna i anslutningsländerna på Balkan att erkänna och stödja den roll som det civila samhällets organisationer och kvinnoorganisationer spelar på specifika områden såsom främjande av HBT-rättigheter, bekämpning av våld mot kvinnor, ökat politiskt deltagande och representation bland kvinnor samt främjande av fredsbyggande insatser. Parlamentet uttrycker sitt starka stöd för verksamhet som syftar till att ge kvinnor ökad egenmakt och stärka deras position i de berörda länderna.

19. Europaparlamentet ser med oro på att romernas integration i samhället i de flesta anslutningsländerna på Balkan har avtagit och i vissa fall till och med avstannat. Parlamentet uppmanar de respektive regeringarna att öka sina insatser för att ytterligare integrera de romska medborgarna och garantera undanröjandet av alla former av diskriminering och fördomar mot romer, särskilt kvinnorna och flickorna, som utsätts för diskriminering på flera grunder och inom flera områden. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka sina insatser för att involvera utvidgningsländerna, oavsett vilket anslutningskedje de befinner sig i, och att mobilisera föranslutningsinstrumentet och mekanismen för stabiliserings- och associeringsprocessen.

20. Europaparlamentet ser med oro på att HBT-rättsaktivister och människorättsaktivister som betonar vikten av att ta itu med det förflutna regelbundet utsätts för hets, hot och fysiska angrepp, och uppmanar regeringarna i anslutningsländerna på Balkan att vidta särskilda åtgärder för att förhindra och bekämpa våldet mot kvinnliga människorättsförsvarare.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra genomförandet av kvinnors rättigheter, jämställdhetsintegreringen och den fortsatta kampen mot våld i hemmet till en prioritering i anslutningsprocessen för länderna på västra Balkan, genom att fortsätta att behandla dessa frågor och övervaka och rapportera om genomförandet av dem i framstegsrapporter och betona deras betydelse i sina kontakter med myndigheterna samt föregå med gott exempel genom att se till att det råder balans mellan könen i sina egna delegationer, förhandlingsteam och företrädare vid sammanträden och i medierna.

22. Europaparlamentet uppmanar EU-delegationerna till Balkanländerna att noga övervaka de framsteg som gjorts på området för kvinnors rättigheter och jämställdhet inför ett framtida EU-medlemskap, och uppmanar varje delegation att utse en medlem av personalen till jämställdhetsansvarig i syfte att underlätta utbytet av bästa praxis på Balkan.

23. Europaparlamentet uppmuntrar de nationella myndigheterna i denna region att stödja jämställdhet genom utbildning på skolor och universitet. Många flickor avskräcks redan i tidig ålder från att fortsätta med skol- och universitetsämnen som av tradition betraktas som manliga, såsom naturvetenskap, matematik och teknik. Parlamentet rekommenderar att det införs introduktionskurser i skolorna och att urvalet av ämnes- och yrkesalternativ för flickor breddas, så att de kan utveckla den kunskapsbas och kompetens som krävs för att lyckas vilken väg i livet de än väljer.

24. Europaparlamentet betonar att alla kvinnor måste ha kontroll över sina sexuella och reproduktiva rättigheter, även genom tillgång till preventivmedel av hög kvalitet till ett rimligt pris. Parlamentet ser med oro på den begränsade tillgången till sexuell och reproduktiv hälsovård i anslutningsländerna på Balkan.

25. Europaparlamentet uppmanar regeringarna i anslutningsländerna på Balkan att anta lagstiftning och strategier som garanterar alla tillgång till reproduktiv hälsovård och främjar reproduktiva rättigheter samt att systematiskt samla in sådana uppgifter som krävs för att förbättra situationen när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa.

Albanien

26. Europaparlamentet uppmanar Albaniens regering att stödja en ökad andel kvinnor i det politiska beslutsfattandet, särskilt med hänsyn till parlamentsvalet 2013.

27. Europaparlamentet uppmanar Albaniens regering att genomföra den nationella strategin för integration och utveckling och lagen om skydd mot diskriminering genom att stärka diskrimineringsombudsmannens ämbete och inrätta en överklagandeinstans i form av en särskild ombudsman för fall av könsdiskriminering, i syfte att främja en miljö där kvinnor som föder flickor inte utsätts för diskriminering.

Tisdagen den 21 maj 2013

28. Europaparlamentet uppmanar Albaniens regering att förbättra samordningen mellan de nationella och de lokala myndigheterna, särskilt i fråga om att bekämpa våld i hemmet, och anser att kvinnorna bör bli mer delaktiga i beslutsprocessen på nationell och lokal nivå i Albanien.
29. Europaparlamentet uppmanar Albaniens regering att föreslå reformer för att jämställdhetsintegrera lagstiftningen om äganderätt, strafflagen, vallagstiftningen och arbetsrätten.
30. Europaparlamentet berömmar Albanien för utbildningen av domare i genomförandet av jämställdhetslagstiftning och åtgärder mot våld mot kvinnor samt för att offren för diskriminering eller våld erbjuds statligt rättsligt bistånd.
31. Europaparlamentet berömmar Albanien för beslutet om jämställdhetsintegrering i budgetplanen på medellång sikt för alla ministerier och ser fram emot att ta del av resultaten av dess genomförande.
32. Europaparlamentet uppmanar Albaniens regering att genomföra, och om nödvändigt anpassa, resultatindikatorer för att övervaka genomförandet av kvinnorrätts- och jämställdhetsåtgärder.
33. Europaparlamentet uppmanar Albaniens parlament att inrätta ett särskilt parlamentsutskott för kvinnors rättigheter och jämställdhet.
34. Europaparlamentet uppmanar Albaniens regering att öka tillämpningen, särskilt på lokal nivå, av politiska verktyg för främjande av kvinnors rättigheter, till exempel den nationella strategin för jämställdhet, våld i hemmet och våld mot kvinnor (2011–2015).
35. Europaparlamentet berömmar Albanien för införandet av resultatindikatorer för att övervaka genomförandet av kvinnors rättigheter och jämställdhetsåtgärder samt för offentliggörandet av den nationella rapporten om kvinnors ställning och jämställdhet i Albanien 2012.

Bosnien och Hercegovina

36. Europaparlamentet uppmanar Bosnien och Hercegovinas regering att anpassa jämställdhetslagstiftningen och rättspraxisen på olika nivåer, för att skapa ett enhetligt rättsläge i landet, och att stärka den instans som är ansvarig för jämställdhet på central nivå, i syfte att åtgärda den fortsatta bristen på kvinnor inom de högsta styrande befattningarna, samt att övervaka de problem som hittills har uppstått på grund av det bristande genomförandet. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda alla tillgängliga mekanismer för att stärka ansvaret hos myndigheterna i landet och främja kraftfullare åtgärder i denna riktning. Parlamentet uppmanar Bosnien och Hercegovinas regering att lägga större vikt vid genomförandet och harmoniseringen av jämställdhetslagen i Bosnien och Hercegovina och lagen om förbud mot diskriminering med andra lagar på nationell nivå.
37. Europaparlamentet är särskilt bekymrat över att gravida kvinnor och kvinnor som nyss har fött barn diskrimineras på arbetsmarknaden och över skillnaderna i social trygghet i samband med moderskap mellan olika entiteter och kantonen. Parlamentet uppmanar myndigheterna i Bosnien och Hercegovina att se till att samma höga standard gäller inom hela landet i fråga om rätten till social trygghet för dem som tar ut mammaledighet, pappaledighet och föräldraledighet, så att alla medborgare får samma förutsättningar.
38. Europaparlamentet ser med oro på att medvetenheten om jämställdhetslagstiftningen och lagstiftningen mot våld mot kvinnor är så låg, inte bara bland själva befolkningen, utan även bland personalen vid de brottsbekämpande myndigheterna. Parlamentet uppmanar myndigheterna att genomföra en handlingsplan för att öka medvetenheten och att fortbilda personalen vid de brottsbekämpande myndigheterna.
39. Europaparlamentet är allvarligt bekymrat över att lagstiftningen om skydd för personer som utsatts för våld i hemmet ännu inte har harmoniserats med lagstiftningen i entiteterna i syfte att fastställa våld i hemmet som ett brott enligt strafflagen i bägge entiteterna i Bosnien och Hercegovina, vilket innebär att offren saknar ordentligt rättsligt skydd. Parlamentet uppmanar regeringen i Bosnien och Hercegovina att snarast möjligt lösa detta problem för att förbättra skyddet för offren.
40. Europaparlamentet berömmar kvinnorna i Bosnien och Hercegovinas parlament för deras partiöverskridande debatt om könsrelaterat våld med de ansvariga ministrarna. Parlamentet uppmanar myndigheterna i Bosnien och Hercegovina att följa upp denna debatt med konkreta åtgärder för att bekämpa det könsrelaterade våldet.

Tisdagen den 21 maj 2013

41. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna i Bosnien och Hercegovina att tillhandahålla officiell statistik med uppgifter från polisrapporter, socialvårdsinrättningar och domstolsväsendet om antalet rapporterade fall av våld samt att offentliggöra denna statistik. Bosnien och Hercegovinas myndigheter uppmanas även att samla in och offentliggöra uppgifter om åtgärder för att säkerställa skydd för dem som utsatts för våld i hemmet.

42. Europaparlamentet uppmanar Bosnien och Hercegovinas regering att harmonisera sin jämställdhetslag med vällagen, i fråga om de verkställande organens sammansättning på samtliga beslutsnivåer (inom kommuner, kanton, entiteter och staten).

43. Europaparlamentet berömmar Bosnien och Hercegovina för dess lagstiftning som fastställer att minst 40 procent av vardera könet ska vara representerat på administrativa befattningar inom de statliga och lokala myndigheterna, men konstaterar att man i praktiken inte har uppnått 40 procent kvinnor inom förvaltningen. Parlamentet uppmanar myndigheterna i Bosnien och Hercegovina att utarbeta en handlingsplan med tydliga tidsramar och en tydlig ansvarsfördelning för att genomföra denna lagstiftning.

44. Europaparlamentet ser med oro på bristen på ekonomiska och mänskliga resurser för genomförandet av handlingsplanen om UNSCR 1325, för institutionella mekanismer för att garantera jämställdhet, för rätten till rättsskydd och för skyddade boenden för offer för våld i hemmet. Parlamentet uppmanar Bosnien och Hercegovinas myndigheter på samtliga nivåer att avsätta tillräckliga medel för dessa ändamål i sina budgetar.

45. Europaparlamentet beklagar att myndigheterna i Bosnien och Hercegovina hittills har utrett och utdömt straff endast i ett begränsat antal fall av krigsförbrytelser i form av sexuellt våld. Parlamentet ser med stor oro på att ett stort antal förövare av sådana brott har undkommit rättsväsendet och gått fria från straff. Parlamentet noterar även att myndigheterna i Bosnien och Hercegovina inte har kunnat erbjuda tillräckliga program för vittnesskydd för offren. Parlamentet uppmanar därför myndigheterna i landet att garantera alla offer för krigsförbrytelser i form av sexuellt våld säker och korrekt tillgång till rättslig prövning och att se till att samtliga fall av krigsförbrytelser som tas upp till prövning behandlas snabbt och effektivt.

46. Europaparlamentet uppmanar Bosnien och Hercegovinas regering att förbättra övervakningen av den gällande lagstiftningen om kvinnors rättigheter och jämställdhet genom att ta med tydliga målsättningar i strategier och handlingsplaner och tydligt fastställa vilka statliga institutioner som är ansvariga för genomförandet. Parlamentet uppmanar vidare Bosnien och Hercegovinas myndigheter på samtliga nivåer att samarbeta för att samla in heltäckande statistiska uppgifter om jämställdhet för hela landet.

Kroatien

47. Europaparlamentet uppmanar Kroatiens regering att fortsätta att anpassa sin lagstiftning till EU:s regelverk på jämställdhetsområdet även efter sin anslutning till EU.

48. Europaparlamentet uppmanar de kroatiska myndigheterna att fullt ut genomföra den lagstiftning som fastslår att 40 procent av namnen på vallistorna till lokala och regionala självstyrande organ, till parlamentet och till Europaparlamentet ska utgöras av kvinnor, mot bakgrund av att två tredjedelar av de politiska partierna inte uppnådde detta fastställda mål vid parlamentsvalet 2011.

49. Europaparlamentet berömmar Kroatien för inrättandet av en jämställdhetsombudsman och för att kvinnorrätts- och jämställdhetsåtgärder därigenom synliggjorts, vilket har ökat medvetenheten om dessa frågor. Parlamentet rekommenderar att alla länder i regionen överväger om de kan följa detta exempel som god praxis. Parlamentet uppmanar Kroatiens regering att fortsätta att finansiera ombudsmannens ämbete och att följa upp dennes rekommendationer.

50. Europaparlamentet välkomnar de lokala handlingsplaner för jämställdhet som har genomförts i bland annat Istrien, och uppmanar den kroatiska regeringen att arbeta för att sådana handlingsplaner antas och genomförs i hela landet.

51. Europaparlamentet uppmanar Kroatiens regering att inleda en strukturell dialog med det civila samhällets organisationer, särskilt med hänsyn till situationen efter anslutningen.

Tisdagen den 21 maj 2013

52. Europaparlamentet ser positivt på de framsteg som gjorts i Kroatien när det gäller polisens hantering av fall av våld mot kvinnor och könsdiskriminering efter det att polisen fått fortbildning i dessa frågor, och uppmuntrar myndigheterna att fortsätta detta arbete. Parlamentet konstaterar dock att det fortfarande förekommer att fall inte alltid hanteras korrekt av domstolsväsendet, och uppmuntrar myndigheterna att vidta åtgärder för att medvetandegöra och fortbilda även domstolsväsendet om dessa frågor. Parlamentet uppmanar vidare den kroatiska regeringen att erbjuda offer för könsdiskriminering och könsrelaterat våld kostnadsfritt rättsligt bistånd.

53. Europaparlamentet uppmanar de kroatiska myndigheterna att i den nationella strategin om skydd mot våld i hemmet (2011–2016) klargöra vilken myndighet som ansvarar för vilken åtgärd samt att tilldela myndigheterna och det civila samhällets organisationer ordentlig finansiering för genomförandet av strategin.

Kosovo

54. Europaparlamentet ser positivt på att Kosovos parlament tilldelats rollen att godkänna, se över och övervaka jämställdhetsprogrammet. Parlamentet kräver att de rekommendationer som avges i övervakningsrapporterna genomförs.

55. Europaparlamentet uppmanar Kosovos regering att lansera en landsomfattande hjälplinje för offer för våld i hemmet och könsrelaterat våld, för att öka medvetenheten om möjligheten att rapportera om och utreda fall av våld.

56. Europaparlamentet berömmar Kosovos regering för att den inrättat jämställdhetsbyrån inom statsministerns kansli, och uppmanar regeringen att se till att byråns arbete med att genomföra och övervaka jämställdhetslagen fungerar mer effektivt, utan politisk inblandning.

57. Europaparlamentet uppmanar Kosovos regering att inrätta det föreslagna centrumet för likabehandling så fort som möjligt.

58. Europaparlamentet berömmar Kosovo för utbildningen av polistjänstemän i hanteringen av fall av könsrelaterat våld och inrättandet av särskilda lokaler på polisstationerna för offren och deras barn. Parlamentet uppmanar Kosovos regering att fortbilda även domstolsväsendet i hanteringen av dessa fall och att öka antalet skyddade boenden för offren och göra det möjligt för dem att stanna kvar längre i sådana boenden.

59. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen Kosovos regering att erkänna och verka för att Pristinapriniciperna, som fastställdes vid kvinnotoppmötet i Kosovo i oktober 2012, genomförs.

60. Europaparlamentet understryker behovet av att ytterligare förespråka användning och utbud av samt tillgång till preventivmedel. Även om en större andel kvinnor nu använder sådana former av födelsekontroll är användningen av preventivmedel fortfarande långt ifrån helt utbredd bland Kosovos kvinnor.

61. Europaparlamentet uppmanar Kosovos regering att erkänna offren för sexuellt våld under konflikten 1998–1999 som en särskild kategori i lagstiftningen genom att ändra lag nr 04/L-054 om status och rättigheter för martyrer, invalider, veteraner och medlemmar av Kosovos befrielsearmé, civila krigsoffer och deras familjer.

62. Europaparlamentet uppmanar Kosovos regering att kartlägga tydliga indikatorer för efterlevnad och bristande efterlevnad av administrativa föreskrifter om jämställdhets- och diskrimineringslagstiftningen, för att underlätta genomförandet och övervakningen av dem. Parlamentet uppmanar vidare regeringen att samla in uppgifter om och inrätta ett nationellt register för fall av könsdiskriminering och könsrelaterat våld.

F.d. jugoslaviska republiken Makedonien (Fyrom)

63. Europaparlamentet berömmar f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens regering för att den lagt fram ett lagförslag om sexuella trakasserier och mobbning på arbetsplatsen, med böter för förövare, och begär att detta lagförslag harmoniseras med strafflagen. Parlamentet välkomnar regeringens föresats att ändra lagstiftningen för att båda föräldrarna ska kunna ta föräldraledigt eller familjeledigt för att ta hand om sjuka anhöriga samt de nyligen antagna ändringarna av arbetsmarknadslagstiftningen för att förbättra det arbetsmarknadsrättsliga skyddet för gravida kvinnor eller nyblivna mammor.

Tisdagen den 21 maj 2013

64. Europaparlamentet är oroat över att romska kvinnor utsätts för dubbel diskriminering på grund av sitt kön och sin etnicitet. Parlamentet uppmanar därför f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens regering att anta ett heltäckande antidiskrimineringsregelverk så att romska kvinnor kan åtnjuta sina rättigheter.

65. Europaparlamentet berömmar myndigheterna i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien för att de infört avskräckande påföljder för bristande efterlevnad av den lag som fastslår att minst 30 procent av vardera könet ska vara representerat i det politiska beslutsfattandet. Parlamentet uppmanar f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens regering att noga övervaka huruvida detta leder till minst 30 procent kvinnor inom beslutsfattande organ, särskilt på lokal nivå.

66. Europaparlamentet berömmar f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens parlament för den aktiva "kvinnoföreningen", där kvinnliga parlamentsledamöter från olika partier samarbetar för att främja kvinnors rättigheter och jämställdhet, bland annat genom offentliga debatter, konferenser och internationella evenemang, samtidigt som de samarbetar med det civila samhället och tar upp känsliga eller marginaliserade frågor såsom sexualundervisning i grundskolan, våld i hemmet, hiv, livmoderhalscancer, hatpropaganda samt kvinnornas ställning på landsbygden.

67. Europaparlamentet konstaterar att arbetsmarknads- och socialministeriets mekanismer för det juridiska ombudet inom avdelningen för lika möjligheter, med ansvar för juridisk rådgivning i ärenden som rör ojämlig behandling av kvinnor och män, inte fungerar ordentligt och uppmanar den makedonska regeringen att vidta åtgärder för att förbättra effektiviteten hos dessa mekanismer.

68. Europaparlamentet ser med oro på det fragmentariska genomförandet av handlingsplaner och strategier för jämställdhet samt bristen på övergripande samordning av insatser. Parlamentet uppmanar den makedonska regeringen att öka de ekonomiska och mänskliga resurserna till jämställdhetsdepartementet, liksom att se till att det utses samordnare för lika möjligheter på nationell och lokal nivå, samt att denna verksamhet fungerar effektivt.

69. Europaparlamentet välkomnar framstegen med att bekämpa det könsrelaterade våldet, som inte minst återspeglas i att fler fall rapporteras till följd av informationskampanjer, fortbildning av poliser som är specialiserade på området och överenskommelser om protokoll för handläggningen av rapporter mellan institutioner. Parlamentet är dock oroat över att antalet skyddade boenden för personer som utsätts för våld i hemmet och andra former av könsrelaterat våld inte räcker till.

70. Europaparlamentet uppmanar f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens regering att avskaffa de kulturella och ekonomiska hindren för kvinnors tillgång till preventivmedel.

Montenegro

71. Europaparlamentet ser med oro på att andelen kvinnor inom det politiska beslutsfattandet knappt alls har ökat de senaste årtiondena. Parlamentet uppmanar Montenegros regering att reformera lagstiftningen på detta område och se till att den efterlevs.

72. Europaparlamentet uppmanar Montenegros regering att öka de mänskliga och ekonomiska resurserna till jämställdhetsdepartementet, liksom till genomförandet av den rättsliga och institutionella ramen för att säkerställa jämställdhet och handlingsplanen för jämställdhet.

73. Europaparlamentet berömmar Montenegros regering för att den utarbetat den nya nationella handlingsplanen för jämställdhet i samarbete med det civila samhället och för att strategiska mål och verksamhetsmål tagits med i denna plan. Parlamentet uppmanar regeringen att anslå tillräckliga mänskliga och ekonomiska resurser till genomförandet av planen och att inrätta en ram för fortsatt samarbete med det civila samhället under genomförandefasen.

74. Europaparlamentet ser positivt på att jämställdhetsåtgärder ingår i Montenegros reformprogram för anslutning. Parlamentet uppmanar Montenegros regering att prioritera åtgärder för att genomföra jämställdhetsbestämmelser i anslutningsförhandlingarna om kapitel 23 om rättsväsen och grundläggande rättigheter samt om andra relevanta kapitel, däribland kapitel 19 om socialpolitik och sysselsättning, kapitel 24 om rättvisa, frihet och säkerhet och kapitel 18 om statistik.

Tisdagen den 21 maj 2013

75. Europaparlamentet berömmar Montenegros regering för dess framsteg med att bekämpa våld i hemmet genom antagandet av en uppförandekod om förfaranden för en samordnad institutionell insats. Parlamentet är dock oroat över att våld i hemmet alltjämt är ett stort problem i Montenegro, och uppmanar regeringen att anslå tillräckliga resurser och insatser för genomförandet av den berörda lagstiftningen och uppförandekoden, att inrätta en nationell hjälplinje och att samla in statistiska uppgifter.

76. Europaparlamentet noterar bekymrat det låga antalet klagomål om könsdiskriminering och könsrelaterat våld. Parlamentet uppmanar Montenegros regering att göra de satsningar som behövs för att öka medvetenheten om kvinnors rättigheter och lagstiftningen mot våld samt om möjligheten att rapportera om och utreda fall av kränkningar.

77. Europaparlamentet välkomnar det montenegrinska parlamentets insatser för att metodiskt granska genomförandet av jämställdhetslagstiftningen.

Serbien

78. Europaparlamentet uppmanar Serbiens regering att ytterligare genomföra det nationella EU-integrationsprogrammet genom att stärka mekanismerna för att övervaka tillämpningen av antidiskrimineringslagen, och att förbättra den administrativa kapaciteten inom jämställdhetsorganen, däribland ombudsmannen för skydd av lika möjligheter och den biträdande jämställdhetsombudsmannen.

79. Europaparlamentet berömmar den serbiska regeringen för den vallag som fastslår att var tredje kandidat på vallistorna till parlamentet måste vara av det underrepresenterade könet, samt för att denna lag genomförts fullt ut, vilket har resulterat i att 34 procent av parlamentsledamöterna nu är kvinnor.

80. Europaparlamentet uppmanar Serbiens regering att stärka utbildningen av personal inom polisen och domstolsväsendet i ökad medvetenhet om och en korrekt hantering av könsdiskriminering och könsrelaterat våld, att erbjuda offren kostnadsfritt rättsligt bistånd och ta itu med det allmänna problemet med eftersläpning av mål vid domstolarna.

81. Europaparlamentet ser positivt på framstegen med att bekämpa våld i hemmet genom antagandet av ett allmänt förfarandeprotokoll för samarbete i situationer som rör våld i hemmet och våld i nära relationer, införandet av en hjälplinje och inrättandet av ett nytt skyddat boende. Parlamentet noterar dock att våld i hemmet alltjämt är ett stort problem i Serbien. Parlamentet uppmanar regeringen att anslå tillräckliga resurser och insatser för att genomföra lagstiftningen och protokollet, främja rapporteringen om fall, och samla in och sprida information och uppgifter mellan institutioner, organ och kvinnoorganisationer.

82. Europaparlamentet berömmar Serbiens regering och parlament för deras nära samarbete med det civila samhällets organisationer i utarbetandet och övervakningen av en omfattande handlingsplan för att genomföra UNSCR 1325. Parlamentet uppmanar regeringen att tillgängliggöra de mänskliga och ekonomiska resurser som krävs för att den ska gå att genomföra.

83. Europaparlamentet uppmanar de serbiska myndigheterna att stärka samarbetet med jämställdhetsorganisationer i det civila samhället, särskilt på lokal nivå mellan lokala förvaltningar och lokala organisationer i det civila samhället, för att utarbeta, genomföra och övervaka lagstiftning och strategier om jämställdhet och könsrelaterat våld, samt att ge strukturellt stöd till organisationer som arbetar mot könsrelaterat våld.

o

o o

84. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och regeringarna i anslutningsländerna på Balkan.